

А. А. Вдовічен,
д. е. н., професор, професор кафедри менеджменту, маркетингу
і міжнародної логістики, Чернівецький торговельно-економічний інститут
Державного торговельно-економічного університету,
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4496-6435>

О. В. Воронова,
к. е. н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин,
Одеський національний економічний університет,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8719-5546>

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.7.35

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ДОСЯГНЕННЯ УКРАЇНИ НА ШЛЯХУ ДО ЧЛЕНСТВА В ЄС: ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ

A. Vdovichen,
Doctor of Economics Sciences, Professor, Professor of the Department of Management, Marketing and International Logistics, Chernivtsi Institute of Trade and Economics of State University of Trade and Economics

O. Voronova,
PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of International Economic Relations, Odessa National Economic University

EUROPEAN INTEGRATION ACHIEVEMENTS OF UKRAINE ON THE WAY TO EU MEMBERSHIP:
FOREIGN ECONOMIC ASPECT

У науковій статті визначено ряд важливих аспектів у контексті євроінтеграційних процесів України. Наголошено, що в умовах наближення до Європейського Союзу Україна змушена розвивати та модернізувати свою економіку, структури та законодавство відповідно до європейських стандартів та цінностей. В статті зазначається, що надання Україні статусу кандидата на вступ до Європейського Союзу є позитивним кроком, однак це вимагає виконання великої кількості критеріїв та реформ, які стосуються різних сфер суспільства.

Особлива увага приділяється зовнішньоекономічній політиці України, яка є важливим чинником для досягнення економічної стабільності та інвестиційної привабливості країни. Зазначається, що вихід на зовнішні ринки вимагає розгляду нових можливостей та врахування ризиків, які можуть завдати шкоду досягненню цілей. У такому контексті Україна прагне забезпечити свою безпеку та розвиток шляхом приєднання до європейської спільноти, що потребує впровадження специфічних стратегій та підходів до зовнішньоекономічної діяльності.

Крім того, основний акцент зроблено на важливості ефективного управління зовнішньоекономічною політикою в умовах війни. Результати дослідження підкреслюють необхідність гнучкості та адаптивності у прийнятті стратегічних рішень та регулюванні зовнішньоекономічної політики країни для забезпечення її стабільності та розвитку в умовах складного міжнародного середовища.

Зроблено висновки, що стратегічні партнерства та угоди з Європейським Союзом відкривають для України можливості для модернізації свого законодавства та структур, що сприяє залученню іноземних інвестицій та розвитку експортно-імпортних зв'язків. Проте, на шляху до євроінтеграції Україна зіткнулася з численними внутрішніми та зовнішніми викликами: економічна нестабільність та внутрішні проблеми, такі як корупція та неефективність судової системи, є перешкодами для успішної реалізації реформ; зовнішні чинники, такі як геополітичні зрушення, тривалі бойові дії та кризові ситуації, також ускладнюють процес інтеграції.

The article identifies a number of important aspects in the context of Ukraine's European integration processes. The author emphasizes that in the context of its approach to the European Union, Ukraine is forced to develop and modernize its economy, structures and legislation in accordance with European standards and values. The article notes that granting Ukraine the status of a candidate for accession to the European Union is a positive step, but it requires fulfillment of a large number of criteria and reforms related to various spheres of society.

Particular attention is paid to Ukraine's foreign economic policy, which is an important factor in achieving economic stability and investment attractiveness of the country. It is noted that entering foreign markets requires considering new opportunities and taking into account risks that may harm the achievement of goals. In this context, Ukraine seeks to ensure its security and development by joining the European community, which requires the implementation of specific strategies and approaches to foreign economic activity.

In addition, the main emphasis is placed on the importance of effective management of foreign economic policy in times of war. The results of the study emphasize the need for flexibility and adaptability in making strategic decisions and regulating the country's foreign economic policy to ensure its stability and development in a complex international environment.

It is concluded that strategic partnerships and agreements with the European Union open up opportunities for Ukraine to modernize its legislation and structures, which helps to attract foreign investment and develop export-import relations. However, Ukraine has faced numerous internal and external challenges on its path to European integration: economic instability and internal problems such as corruption and ineffective judiciary are obstacles to successful reforms; external factors such as geopolitical shifts, ongoing hostilities and crises also complicate the integration process.

Ключові слова: європейська інтеграція, інтеграційні процеси, зовнішньоекономічні відносини, інвестиції, інвестиційна привабливість, залучення іноземних інвестицій, експорт, імпорт.

Key words: European integration, integration processes, foreign economic relations, investments, investment attractiveness, attraction of foreign investments, exports, imports.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Наразі Україна перебуває на шляху до членства в Європейському Союзі (ЄС), що обумовлює ряд викликів та завдань, які ставлять під сумнів досягнення очікуваних результатів. Надання Україні статусу кандидата на вступ до ЄС у контексті воєнного конфлікту з російською федерацією є важливим кроком, проте це вимагає виконання великої кількості критеріїв та реформ.

Варто зазначити, що у такому контексті зовнішньоекономічна політика України стає важливою складовою для досягнення економічної стабільності та інвестиційної привабливості, проте Україна також стикається зі значними викликами та загрозами. Вихід на зовнішні ринки вимагає не лише розгляду нових можливостей, але й урахування ризиків, що можуть загрожувати досягненню очікуваних результатів. Стосовно зовнішньоекономічних відносин, то представники бізнесу та держава повинні виявити збалансований підхід та розробити ефективний механізм регулювання.

Особливо актуальним є вирішення питань зовнішньоекономічних відносин України з країнами Європи в умовах воєнного стану, який призвів до стрімкого розвитку кризових явищ. Водночас Україна виявляє рішучість у своїй орієнтації на приєднання до економічної системи ЄС, що визначає необхідність виявлення та подальшого впровадження специфічних підходів до організації зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) країни.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питання щодо членства України в ЄС зберігає свою актуальність та привертає увагу вчених та дослідників. У своїх наукових працях цьому питанню приділяли увагу видатні автори, такі як О. А. Трегуб, Т. С. Гудіма [1], В. В. Зеліч, М. Е. Матвеєв [2], Н. С. Скопенко, І. В. Євсєєва-Северина, О. М. Кириченко [3], І. І. Гаврилук [4]. У дослідженнях було визначено необхідність вступу до

Таблиця 1. Аналіз проблемних аспектів інтеграції України до ЄС

Проблеми	Характеристика
Корупція та реформи правоохоронних органів	Корупція є серйозною загрозою для ефективного функціонування державних інституцій та економічного розвитку. Україна повинна впровадити рішучі заходи для боротьби з цим явищем, проводячи системні реформи в правоохоронних органах та зміцнюючи прозорість та відповідальність владних структур.
Повномасштабна війна	Бойові дії на сході України із російською федерацією створюють великі перешкоди для розвитку країни та інтеграції до ЄС. Війна супроводжується людськими жертвами, порушеннями прав людини та руйнуванням інфраструктури.
Економічна ситуація	Низький рівень життя, безробіття та економічна нестабільність ускладнюють процес інтеграції. Держава повинна реалізувати ефективні економічні реформи, спрямовані на стимулювання економічного зростання та підвищення життєвого рівня населення.
Недостатня інформованість та підтримка від населення	Велика частина українського населення не розуміє повної значущості та переваг європейської інтеграції. Недостатня інформованість може призвести до опору інтеграційним зусиллям та ускладнити проведення необхідних реформ.
Геополітичні чинники	На шляху до євроінтеграції України стоять різні геополітичні інтереси та погляди різних країн, які можуть бути як сприятливими, так і негативно вплинути на процес інтеграції.
Соціальні виклики	Велика кількість внутрішньо переміщених осіб та біженців створює складнощі з їхньою інтеграцією та може загострити соціальні проблеми. На додаток, проблеми прав меншин, включаючи права національних меншин та ЛГБТ-спільноти, залишаються актуальними в контексті інтеграції до ЄС.
Мовні та культурні питання	Українська мова та культура є важливими аспектами національної ідентичності, проте їхні відмінності від західноєвропейських стандартів можуть створити труднощі у взаєморозумінні та адаптації до європейського оточення.

Джерело: складено авторами на основі [8].

ЄС для України, а також ретельно проаналізовано негативні та позитивні наслідки такого кроку. Вченими також досліджено вплив євроінтеграції на зовнішньоекономічний аспект, зокрема на інвестиційну діяльність, враховуючи практичний досвід інших країн.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою наукової статті є аналіз досягнень та викликів, що виникають у процесі євроінтеграції України, зокрема з погляду її зовнішньоекономічних аспектів, зосереджуючись на впливі цього процесу на інвестиційну діяльність та практичний досвід інших країн у цьому контексті.

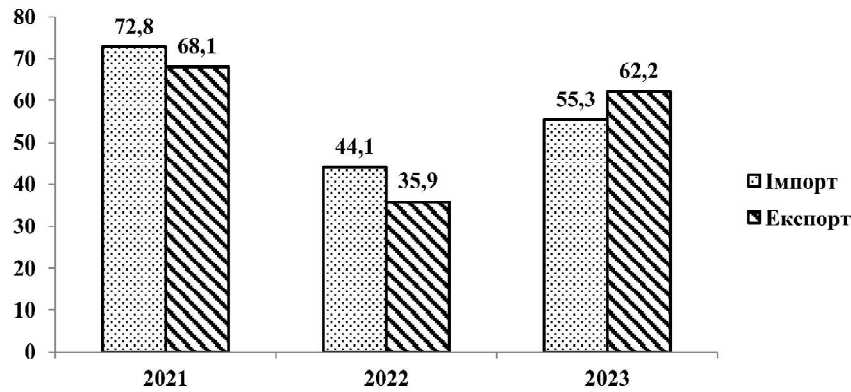
ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

У сучасних умовах процес європейської інтеграції став важливим стратегічним завданням для багатьох країн, спрямованим насамперед на зміцнення економічної стабільності та політичного впливу. Цей процес передбачає глибокі трансформації в усіх сферах суспільства, включно з зовнішньоекономічними відносинами. Досвід країн, які вже пройшли шлях до членства в ЄС або проходять через євроінтеграцію зараз, відображає значний вплив цього процесу на їх ЗЕД та взаємовідносини з іншими країнами.

Практика євроінтеграції та розвиток зовнішньоекономічних відносин країн, таких як Латвія, Литва та Естонія, є важливим у контексті їхнього економічного та політичного розвитку. Шлях до ЄС став важливим аспектом, який вплинув на перебіг реформ і економічне зростання цих країн. У період вступу до ЄС, економічні показ-

ники цих держав були одними з найнижчих серед країн-учасниць, але вони досягли високих темпів зростання, випередивши інші колишні радянські республіки. З моменту отримання статусу членів ЄС, політична вагомість нових членів союзу зросла, а їх міжнародний імідж значно підвищився. Позитивними наслідками євроінтеграції для країн Балтії є покращення умов для залучення інвестицій, розвиток торговельних зв'язків та збільшення міжнародного престижу. Такі результати підтверджують, що євроінтеграція є важливим кроком у розвитку країни та зміцненні її позицій на світовій арені. Успішний досвід інших пострадянських країн може стати корисним і для України, яка також проголосила вступ до ЄС одним зі стратегічних напрямів зовнішньої політики [5].

Сьогодні Україна активно працює над зміцненням своїх євроінтеграційних зусиль, прагнучи стати повноправним членом ЄС. Після отримання статусу кандидата на вступ до ЄС в червні 2022 року, країна зробила значний крок у напрямку зближення з європейськими стандартами та цінностями. Угода про асоціацію між Україною та ЄС, яка набула чинності з 2014 року, відіграє вагомую роль у процесі інтеграції. З її допомогою Україна активно впроваджує реформи та модернізує своє законодавство, спрямовуючись на досягнення стандартів, встановлених ЄС. Крім того, Україна зробила важливий крок у напрямі євроінтеграційного шляху, підписавши Угоду про розширену та всеосяжну зону вільної торгівлі (DCFTA) з ЄС, що стала важливою складовою Угоди про асоціацію. Цей документ відкрив нові можливості для українських підприємців, дозволяючи їм вільно торгувати з країнами ЄС та мати доступ до європейського ринку з високим рівнем споживчої платоспроможності [6].

Рис. 1. Експортно-імпортна діяльність України за 2021–2023 рр., млрд дол США

Джерело: складено авторами на основі [11; 12].

Проте, поточні обставини ставлять під сумнів можливість втілення євроінтеграційного плану України. Інтеграції країни до ЄС заважають як зовнішні, так і внутрішні чинники. Зовнішні обумовлені тим, що ЄС зараз переживає серйозну кризу якісного та кількісного зростання, що збентежує спільноту в цілому. Економічна нестабільність, яка вже не є проблемою окремих країн, стає випробуванням для єдності ЄС. З іншого боку внутрішні чинники проявляються в дефіциті кадрового та фінансового забезпечення, а також у відсутності ефективних механізмів координації у сфері європейської інтеграції. Крім того, українська влада не готова до прийняття та втілення європейських стандартів і норм, що полягає в недостатній розвиненості ринкової економіки, боротьбі з корупцією, недостатній незалежності та прозорості судової системи, а також у нестабільному розвитку громадянського суспільства [7].

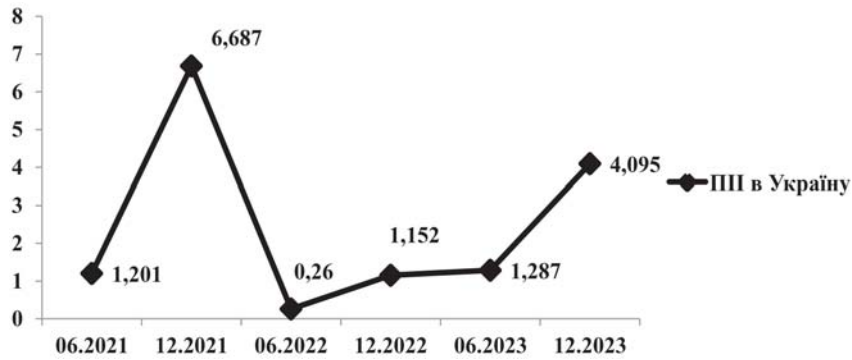
Таким чином, Україна, прагнучи стати членом ЄС, стикається зі складними завданнями на шляху до інтеграції. Відповідно до цього існує ряд проблемних питань вступу України до ЄС (табл. 1), для подолання яких Україна повинна зосередитися на реалізації системних реформ у всіх сферах життя країни, а також залучити до цього процесу громадськість та забезпечити підтримку з боку міжнародних партнерів.

Наразі Україна не тільки прагне зберегти та поглибити свої партнерські відносини з ЄС, але й активно продовжує впроваджувати реформи, спрямовані на гармонізацію своїх законів та стандартів з європейськими нормами. Такі кроки ведуть до зміцнення державних інституцій, підвищення прозорості та відповідальності влади, а також до поліпшення умов для бізнесу та інвестицій. Тому уряд України вже визначив конкретний план дій, який містить початок переговорів про вступ до ЄС та ухвалення законів, необхідних для адаптації до європейських стандартів, що охоплює різні сфери, включаючи правову систему, економіку, енергетику, охорону навколишнього середовища та багато інших. Інтеграція до європейського простору також відкриває нові можливості для підвищення інвестиційної привабливості України. Крім того, зближення з ЄС дозволяє країні залучити більше іноземних інвесторів, що сприяє розвитку економіки та підвищенню рівня життя громадян [9].

Варто зазначити, що існує кілька основних чинників, які знижують привабливість України для інвестицій та призводять до відпливу капіталу за кордон. Серед них можна виокремити воєнні дії на території країни, високий рівень інфляції та нестабільність у фінансовій та податковій системах. Однак на фоні цих викликів, як вже було зазначено, існують позитивні зрушення, що сприяють інвестиційним можливостям, такі як надання Україні статусу кандидата на вступ до ЄС та скасування мит та квот на український експорт [10]. У такому контексті нові можливості та виклики, зокрема введення воєнного стану на території України викликало потребу в перегляді механізмів управління зовнішньоекономічною діяльністю держави (рис. 1).

За період 2021–2023 років спостерігалася динаміка зниження експорту та імпорту товарів у 2022 році порівняно з попереднім роком, що призвело до зростання дефіциту зовнішньоторговельного балансу. Проте, у 2023 році спостерігалася позитивна тенденція збільшення обсягів експорту та імпорту, при цьому обсяг імпорту майже на 25,4% перевершив рівень аналогічного періоду 2022 року. Важливо відзначити, що обсяги експорту та імпорту послуг також значно скоротилися у 2022 році, але сальдо зовнішньої торгівлі послугами залишається позитивним і показує тенденцію до зростання. Таким чином, необхідно уважно вивчити та врахувати ці тенденції при формуванні економічних політик для подальшого збалансування зовнішньоекономічних відносин країни.

Таким чином, у зв'язку з цими новими обставинами традиційні методи та інструменти ринкової економіки втрачають свою ефективність, вимагаючи компенсації шляхом застосування адміністративних регуляторів. Крім того, стала актуальною необхідність оперативного втручання та забезпечення стимулювання підприємницької діяльності для забезпечення відновлення зовнішньоекономічного потенціалу країни та розвитку експортних можливостей. В умовах нестабільності, яка характеризується відхиленням системи ЗЕД від традиційних шляхів розвитку та постійними змінами параметрів, важливо досягти оптимального стану шляхом впровадження змін у всі аспекти системи. Такі зміни передбачають гармонізацію інтересів різних рівнів (мікро-, макро-, мегарівневих) та узгодженість дій усіх учасників системи. Зараз важливо активізувати процеси управління

Рис. 2. Показники надходження прямих іноземних інвестицій в Україну за 2021—2023 рр., млрд дол США

Джерело: складено авторами на основі [14].

ЗЕД для того, щоб система вибрала власний вектор розвитку та стабілізувалася у нових умовах [13].

Крім того, варто зазначити, що залучення іноземних інвестицій є важливим елементом для економічного розвитку країни (рис. 2). Ці інвестиції допомагають залучати зовнішні капіталовкладення, нові технології та управлінський досвід, що сприяє зростанню виробництва, створенню нових робочих місць і підвищенню ефективності економіки.

Аналіз показників прямих іноземних інвестицій в Україну за період з червня 2021 року до грудня 2023 року свідчить про певну варіативність та нестабільність іноземних інвестицій в Україну. Протягом цього періоду спостерігалася значна мінливість показників, що викликано різними чинниками, включаючи економічну нестабільність та геополітичні події. На фоні цих коливань іноземні інвестиції демонструють певну вразливість, але також ймовірності та потенціал для зростання. Правильно сформована зовнішньоекономічна політика спрямована на захист інтересів своїх громадян, забезпечення стабільності валютного ринку та сприяння створенню безпечного середовища для розвитку підприємницької та інвестиційної діяльності в межах законодавчих норм [15]. Враховуючи потенціал та перспективи вступу до ЄС, Україна повинна продовжувати розвивати свою зовнішньоекономічну стратегію, спрямовану на залучення інвестицій та підтримку підприємницького середовища.

Проте, зовнішньоекономічна політика України визначається широким спектром чинників, таких як її економічна ситуація, міжнародні зв'язки, політичні та військові конфлікти тощо. Вона має на меті захист національних інтересів, забезпечення економічного розвитку та збереження фінансової стабільності. У такому контексті оптимальне поєднання елементів протекціонізму та вільної торгівлі дозволяє країні забезпечити ефективне функціонування національної економіки. З одного боку, протекціонізм спрямований на захист внутрішнього ринку від конкуренції з-за кордону шляхом встановлення тарифів, квот та інших обмежень. Водночас вільна торгівля сприяє залученню іноземних інвестицій, розширенню ринків збуту та зниженню цін на споживчі товари [16].

У воєнний час стратегія зовнішньоекономічної політики має враховувати специфіку конфлікту, що може включати лібералізацію торговельних відносин з країнами-партнерами для забезпечення підтримки та поси-

лення протекційних заходів щодо країни-агресора. Крім того, врахування геополітичних та гео економічних тенденцій дозволяє адаптуватися до змін на міжнародному політичному ландшафті та забезпечити стабільність і безпеку країни.

Варто зазначити, що державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності має стратегічне значення для країни, особливо в умовах воєнного стану. З одного боку, це спрямовано на підтримку "критичного" імпорту, тобто на забезпечення доступності та надійності імпортованих товарів та послуг, які є необхідними для економічного функціонування та задоволення потреб населення. З іншого боку, державне регулювання спрямоване на стимулювання експорту, що дозволяє збільшити виторг від продажу товарів та послуг за кордоном і наповнювати бюджет країни фінансовими ресурсами [17]. Для досягнення цих цілей потрібний цілісний механізм державного регулювання, який складається з різних економічних форм, методів та інструментів. Цей механізм має забезпечувати ефективне стимулювання, координацію та регулювання діяльності суб'єктів у сфері зовнішньоекономічних зв'язків [18]. Зі свого боку, організаційно-економічний механізм регулювання повинен бути гнучким та адаптивним до змін в економічному та політичному середовищі. Особливо важливо, щоб він був здатний оперативно реагувати на непередбачені обставини, такі як військові конфлікти або економічні кризи. В умовах воєнного стану, коли ситуація може швидко змінюватися, ці якості стають надзвичайно важливими для забезпечення стабільності та ефективності зовнішньоекономічної політики країни.

Таким чином, в умовах війни та економічної кризи зовнішньоекономічна політика має враховувати специфіку конфлікту, використовуючи лібералізацію торговельних відносин та зміцнення протекційних заходів. У такому контексті державне регулювання, спрямоване на підтримку імпорту та стимулювання експорту, є стратегічно важливим, особливо в умовах воєнного стану. Для досягнення цих цілей потрібний гнучкий та адаптивний механізм регулювання, здатний ефективно реагувати на непередбачені обставини та зміни в економічному та політичному середовищі.

ВИСНОВКИ

На сьогодні євроінтеграційні зусилля України спрямовані на зближення з європейськими стандартами та

цінностями, що включає глибокі трансформації у всіх сферах суспільства, включаючи зовнішньоекономічні відносини. Стратегічні партнерства та угоди з ЄС відкривають для України можливості для модернізації свого законодавства та структур, що сприяє залученню іноземних інвестицій та розвитку експортно-імпорتنих зв'язків. Проте, на шляху до євроінтеграції Україна зіткнулася з численними внутрішніми та зовнішніми викликами. Економічна нестабільність та внутрішні проблеми, такі як корупція та неефективність судової системи, є перешкодами для успішної реалізації реформ. Зовнішні чинники, такі як геополітичні зрушення, тривалі бойові дії та кризові ситуації, також ускладнюють процес інтеграції.

Для подолання визначених викликів українській державі необхідно не лише працювати над реформами та їхньою модернізацією, а й посилювати механізми управління ЗЕД. Гнучкість та адаптивність у прийнятті стратегічних рішень в умовах непередбачуваності стають важливими чинниками для розвитку ефективної зовнішньої політики. Крім того, важливо посилити співпрацю з міжнародними партнерами та використовувати різноманітні інструменти для забезпечення стабільності та розвитку економіки в умовах глобальних викликів.

Література:

- Трегуб О. А., Гудіма Т. С. Посилення захисту персональних даних в Україні у контексті зовнішньоекономічної діяльності. Вісник ЛТЕУ. Юридичні науки. 2023. № 14. С. 50—57. URL: <https://doi.org/10.32782/2616-7611-2023-14-08>
- Зеліч В. В., Матвеев М. Е. Особливості регулювання та контролю зовнішньоекономічної діяльності в умовах воєнного стану: реалії сьогодення. Цифрова економіка та економічна безпека. 2023. № 5 (05). С. 93—97. URL: <https://doi.org/10.32782/dees.5-14>
- Скопенко Н. С., Євсєєва-Северина І. В., Кириченко О. М. Проблеми та перспективи розвитку зовнішньоекономічної діяльності України в умовах війни. Ефективна економіка. 2023. № 3. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/handle/123456789/39813>
- Гаврилюк І. І. Зовнішньоекономічна діяльність України з країнами Європейського Союзу. Економіка та суспільство. 2024. № 59. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-3>
- Масник Ю. Р. Етапи процесу євроінтеграції країн Балтії: досвід для України. Вісник НТУУ "КПІ". Політологія. Соціологія. Право. 2020. № 2 (46). С. 22—27. URL: [https://doi.org/10.20535/2308-5053.2020.2-\(46\).226606](https://doi.org/10.20535/2308-5053.2020.2-(46).226606)
- Поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі між Україною та ЄС. Access2Markets. European Commission. 2014. URL: <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/eu-ukraine-deep-and-comprehensive-free-trade-area>
- Шинкар В. А., Рошко С. М. Європейська трансформація України до Європейського Союзу. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2019. № 27 (2). С. 112—117. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/29280>
- Коротка А. А. Вступ України до Європейського Союзу: проблеми та перспективи. Актуальні питання у сучасній науці. 2023. № 12. С. 343—352. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-6\(12\)-343-352](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-6(12)-343-352)
- Богдан Т. Євроінтеграція: кризь терени до зірок. LB.UA. 2023. URL: https://lb.ua/blog/tetiana_bohdan/549521_ievrointegratsiya_kriz_tereni.html
- Тимоць М. В., Стахів Г. І. Фінансові аспекти залучення іноземних інвестицій в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство. 2023. № 47. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2155/2084>
- Жарикова А. У 2023 році в Україні зріс вартісний вимір імпорту, але впав експорт. Економічна правда. 2024. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2024/01/4/708411/>
- Експорт товарів збільшився на 38,4%, а імпорт послуг — майже на третину — Держстат. Укрінформ. 2022. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3403805-eksport-tovariv-zbilsivsa-na-384-a-import-poslug-majze-na-tretinu-derzstat.html>
- Хитра О., Мороз В., Корнійчук А. Трансформація механізмів організації зовнішньоекономічної діяльності в умовах воєнного стану та у контексті вимог євроінтеграції. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія: Економічні науки. 2023. № 4 (110). С. 79—91 URL: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2023-4-12>
- Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) в Україну. Міністерство Фінансів України. 2023. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/>
- Орлов І. В., Ксендзук В. В. Складові зовнішньоекономічної політики України: перспективні вектори розвитку в сфері державного управління. Економічний вісник. 2020. № 4. С. 51—60 URL: <https://doi.org/10.33271/ebdut/72.051>
- Ружинскас О. В. Трансформація зовнішньоторговельної політики країн в умовах нерівномірності глобального економічного розвитку: дис. д-ра філософії: 292 "Міжнародні економічні відносини". Донецький національний університет імені Василя Стуса, Вінниця, 2023. 222 с. URL: <https://abstracts.donnu.edu.ua/article/view/14728>
- Скрипник С. В., Процевят О. С., Воронова О. В. Особливання регулювання ЗЕД в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство. 2022. № 38. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-47>
- Платонова І. О. Теоретичні засади механізмів державного регулювання ЗЕД. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 13—14. С. 125—129. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2020.13-14.125>

References:

- Trehub, O. A. & Hudima, T. S. (2023), "Strengthening the protection of personal data in Ukraine in the context of foreign economic activity", *Visnyk LTEU. Yurydychni nauky*, vol. 14, pp. 50—57. <https://doi.org/10.32782/2616-7611-2023-14-08>.
- Zelich, V. V. & Matveiev, M. E. (2023), "Peculiarities of regulation and control of foreign economic activity under martial law: current realities", *Tsyfrova ekonomika ta ekonomichna bezpeka*, vol. 5 (05), pp. 93—97. <https://doi.org/10.32782/dees.5-14>.

3. Skopenko, N. S., Yevsieieva-Severyna, I. V. & Kyrychenko, O. M. (2023), "Problems and prospects for the development of Ukraine's foreign economic activity in the conditions of war", *Efektivna ekonomika*, vol. 3, available at: <https://dspace.nuft.edu.ua/handle/123456789/39813> (Accessed 29 Feb 2024).

4. Havryliuk, I. I. (2024), "Foreign economic activity of Ukraine with the countries of the European Union", *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 59. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-3>.

5. Masnyk, Yu. R. (2020), "Stages of the European integration process of the Baltic countries: experience for Ukraine", *Visnyk NTUU "KPI". Politolohiia. Sotsiolohiia. Pravo*, vol. 2 (46), pp. 22—27. [https://doi.org/10.20535/2308-5053.2020.2\(46\).226606](https://doi.org/10.20535/2308-5053.2020.2(46).226606).

6. European Commission (2014), "Deep and comprehensive free trade zone between Ukraine and the EU", *Access2Markets*, available at: <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/eu-ukraine-deep-and-comprehensive-free-trade-area> (Accessed 29 Feb 2024).

7. Shynkar, V. A. & Roshko, S. M. (2019), "European transformation of Ukraine to the European Union", *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo*, vol. 27(2), pp. 112—117, available at: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/29280> (Accessed 29 Feb 2024).

8. Korotka, A. A. (2023), "Accession of Ukraine to the European Union: problems and prospects", *Aktualni pytannia u suchasni nauki*, vol. 12, pp. 343—352. [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-6\(12\)-343-352](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-6(12)-343-352).

9. Bohdan, T. (2023), "European integration: through the pits to the stars", *LB.UA*, available at: https://lb.ua/blog/tetiana_bohdan/549521_ievrointegratsiya_kriz_tereni.html (Accessed 29 Feb 2024).

10. Tymots, M. V. & Stakhiv, H. I. (2023), "Financial aspects of attracting foreign investments under martial law", *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 47, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2155/2084> (Accessed 29 Feb 2024).

11. Zharykova, A. (2024), "In 2023, the value dimension of imports in Ukraine increased, but exports fell", *Ekonomichna pravda*, available at: <https://www.epravda.com.ua/news/2024/01/4/708411/> (Accessed 29 Feb 2024).

12. Ukrinform (2022), "Export of goods increased by 38.4%, and import of services — by almost a third — State Statistics Service", available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3403805-eksport-tovariv-zbilsivsa-na-384-a-import-poslug-majze-natretinu-derzstat.html> (Accessed 29 Feb 2024).

13. Khytra, O., Moroz, V. & Korniiichuk, A. (2023), "Transformation of the mechanisms of the organization of foreign economic activity in the conditions of martial law and in the context of the requirements of European integration", *Naukovyi visnyk Poltavskoho universytetu ekonomiky i torhivli. Serii: Ekonomichni nauky*, vol. 4 (110), pp. 79—91. <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2023-4-12>.

14. The Ministry of Finance of Ukraine (2023), "Foreign direct investment (FDI) in Ukraine", available at: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/> (Accessed 29 Feb 2024).

15. Orlov, I. V. & Ksendzuk, V. V. (2020), "Components of Ukraine's foreign economic policy: perspective vectors of development in the sphere of public administration", *Ekonomichni visnyk*, vol. 4, pp. 51—60. <https://doi.org/10.33271/ebdut/72.051>.

16. Ruzhynskas, O. V. (2023), "Transformation of foreign trade policy of countries in conditions of uneven global economic development", *Abstract of Ph.D. dissertation, International Economic Relations*, Vasyl Stus Donetsk National University, Vinnytsia, Ukraine, available at: <https://abstracts.donnu.edu.ua/article/view/14728> (Accessed 29 Feb 2024).

17. Skrypnyk, S. V., Protseviat, O. S. & Voronova, O. V. (2022), "Peculiarities of regulation of foreign exchange in the conditions of martial law", *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 38. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-47>.

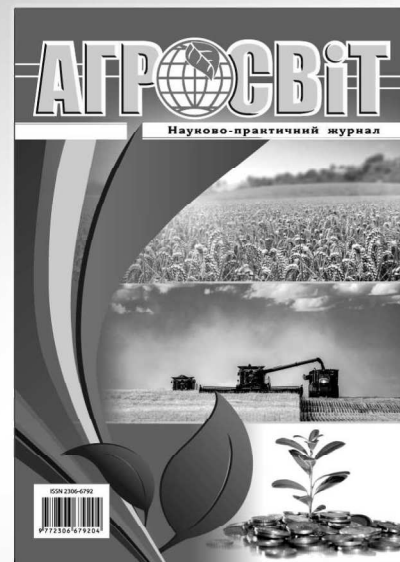
18. Platonova, I. O. (2020). "Theoretical foundations of the mechanisms of state regulation of economic activity", *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol. 13—14, pp. 125—129. <https://doi.org/10.32702/2306-6814-2020.13-14.125>.

Стаття надійшла до редакції 10.03.2024 р.

АГРОСВІТ

<https://nauka.com.ua>

Передплатний індекс: 23847

Виходить 24 рази на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292